

ਨਿਹਚਾ ਰਾਹੀਂ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਨ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਵਾਇਆ (ਭਾਗ 2)

ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦੇ ਜਾਣ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਹੀ ਰਾਹ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਰਾਹ ਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਲਈ ਅਡਿੱਗ ਸਨ (9:31, 32)। 10:1-13 ਵਿੱਚ, ਪੈਲੂਸ ਨੇ ਦੋ ਰਾਹਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਗਲਤ ਰਸਤਾ ਫੜ ਲਿਆ ਸੀ।

ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਪੈਲੂਸ ਦੀ ਇੱਛਾ (10:1-4)

¹ਹੇ ਭਰਾਓ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੀ ਚਾਹ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਓਹਨਾਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਹੈ। ²ਮੈਂ ਓਹਨਾਂ ਦੀ ਸਾਖੀ ਵੀ ਭਰਦਾ ਹਾਂ ਭਈ ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਲਈ ਅਣਖ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਸਮਝ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। ³ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਧਰਮ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੋ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਧਰਮ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰ ਕੇ ਓਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਧਰਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਏ। ⁴ਕਿਉਂ ਜੋ ਧਰਮ ਲਈ ਮਸੀਹ ਹਰੇਕ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਲਈ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ।

ਆਇਤ 1. ਪੈਲੂਸ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ (ਵੇਖੋ 9:1-3)। ਉਹ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਹੇ ਭਰਾਓ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੀ ਚਾਹ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਓਹਨਾਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਆਇਤ ਵਿੱਚ, “ਭਰਾਓ” ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ

ਦਾ ਅਤੇ “ਓਹਨਾਂ” ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਹੈ (ਵੇਖੋ NIV)। ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਵਿਗੜੀ ਹੋਈ ਹਾਲਤ ਦੀ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਸੀ- ਗਹਿਰੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ “ਓਹਨਾਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ” ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ: ਕਿ ਉਹ ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣ। ਫਿਲਿੱਪਸ ਵਿੱਚ “ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਤੋਂ ਮੇਰੀ ਇਹ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ!” ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਵੱਸਣ ਵਾਲੇ ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ, ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ?

ਆਇਤ 2. ਪੌਲੁਸ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, **ਮੈਂ ਓਹਨਾਂ ਦੀ [ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ] ਸਾਖੀ ਵੀ ਭਰਦਾ ਹਾਂ ਭਈ ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਲਈ ਅਣਖ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਸਮਝ ਨਾਲ ਨਹੀਂ।** “ਮੈਂ ਸਾਖੀ ਭਰਦਾ ਹਾਂ” μαρτυρῶ (ਮਾਰਚਰਿਓ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਪ੍ਰਤੱਖ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ” “ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਾ।” ਪੌਲੁਸ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਗਿਆਨ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, “ਮੈਂ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਮਨੁੱਖ ਹਾਂ ਜਿਹੜਾ ਕਿਲਿਕਿਆ ਦੇ ਤਰਸੁਸ ਵਿੱਚ ਜੰਮਿਆ ਪਰ ਇਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪਲਿਆ ਗਮਲੀਏਲ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪਿਉ ਦਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸਰਾ ਪੂਰੇ ਚੱਜ ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਅਣਖੀ ਸਾਂ ਜਿਹੇ ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਹੋ” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 22:3; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਵੇਖੋ ਗਲਾਤੀਆਂ 1:13, 14; ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 3:6)।

“ਅਣਖੀ” ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ἄλογος (ਜ਼ੀਲੋਸ) ਦਾ ਬਦਲਵਾਂ ਰੂਪ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਬਦ (ἄλόγος, ਜ਼ੀਓ)² ਤੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਬਦ “ਉਬਾਲਣ, ਗਰਮ ਹੋਣ ਦੇ ਲਈ” ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ “ਗਰਮ ਰਹੀਏ।” ਯਿਸੂ ਨੇ ਲਾਉਦਿਕੀਏ ਦੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਤੂੰ ਸੀਲਗਰਮ ਜੇ ਹੈ, ਨਾ ਤੱਤਾ [ἄεστός, ਜ਼ੀਟੋਸ] ਨਾ ਠੰਡਾ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਉਗਲ ਸੁੱਟਾਂਗਾ” (ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 3:16)। ਜਦੋਂ ਮਸੀਹ ਨੇ ਸਰਾਫ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੈਕਲ ਦੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਅਣਖ ਉਸ ਨੂੰ “ਖਾ ਗਈ ਸੀ” (ਯੂਹੰਨਾ 2:17)।

ਅਣਖ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਆਦਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਜਾਨ ਦਾ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣਾ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ” (ਕਹਾਉਤਾਂ 19:2; NLT)। ਆਇਤ 10:2 ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਸਮਝ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ἐπιγινώσκω (ਏਪੀਗਨੋਸਿਸ)—“ਸਮਝ” ਦੇ ਲਈ ਸ਼ਬਦ (γινώσκω, ਗਨੋਸਿਸ) ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਕ ἐπί (ਏਪੀ) ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। “ਏਪੀਗਨੋਸਿਸ” ਸਹੀ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਗਿਆਨ ‘ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।’³ ਯਹੂਦੀ ਅਣਖ ਨਾਲ ਭਰੇ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੀ ਕਮੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ “ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਣ ਅਣਖ” (NEB), “ਗਲਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਅਣਖ” (JB), “ਗੁਮਰਾਹ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਅਣਖ” (LB) ਸੀ।

ਆਇਤ 3. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਕਮੀ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ

ਸੀ। ਆਖਿਰਕਾਰ, ਉਹ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ *ਸੰਪੂਰਨ* ਗਿਆਨ ਪਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸਨ। ਆਇਤ 3 ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, **ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਧਰਮ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੋ ਕੇ।** ਇੱਥੇ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਧਰਮ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਗਿਣਨ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਰਪਾ/ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਸ਼ਰਾ/ਕੰਮ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ **ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਧਰਮ** [ਧਰਮੀ ਗਿਣੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ], **ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਧਰਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਏ।** ਰਸੂਲ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣੇ ਨਿਜੀ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 3:9 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਮਸੀਹ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲਣ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਸ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ “ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਕਿ *ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਉਹ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਜੋ ਸ਼ਰਾ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ* ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ” (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲਈ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ: ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਣ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਵਰਗ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਢੰਗ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤਿਆਂ ਦਾ ਮਨਪਸੰਦ “ਭਜਨ” ਹੈ “ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ।”⁴ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕੀਏ!

ਆਇਤ 4. ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਧਰਮੀ ਗਿਣੇ ਜਾਣ ਦੇ ਲਈ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸਨ। ਅਗਲੀਆਂ ਦੇ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਆਇਤ 4 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, **ਕਿਉਂ ਜੋ ਧਰਮ ਲਈ ਮਸੀਹ ਹਰੇਕ ਨਿਰਚਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਲਈ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ।** “ਅੰਤ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ *τέλος* (*ਟੀਲੋਸ*) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਦੇ ਕਈ ਸੰਭਵ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ “ਅੰਤ [ਸਮਾਪਤੀ] ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ,” ਜਿਵੇਂ NASB ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਅਨੁਵਾਦਾਂ (KJV; NKJV; ASV; RSV; NRSV; TEV; NIV; ESV; REB) ਵਿੱਚ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ “ਉਦੇਸ਼” ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੁਝ ਕੁ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (CJB; McCord)।

ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਵੇਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਸੱਚੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਦੋਵੇਂ ਮਿਲਦੀਆਂ-ਜੁਲਦੀਆਂ ਹਨ।⁵ ਮਸੀਹ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਾ ਦਾ “ਉਦੇਸ਼” ਹੈ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਗਲਾਤੀਆਂ 3:24 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਜੇ ਸ਼ਰਾ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਤੀਕੁਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਨਿਗਾਹਬਾਨ ਬਣੀ ਭਈ ਅਸੀਂ ਨਿਰਚਾ ਨਾਲ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਈਏ।” ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਜੋੜਿਆ,

“ਪਰ ਹੁਣ ਨਿਹਚਾ ਜੋ ਆਈ ਅਸੀਂ ਅਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਾਹਬਾਨ [ਉਹ, ਸ਼ਰਾ ਹੈ] ਦੇ ਮਤਹਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ” (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:25)। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਨਤੀਜਾ ਸ਼ਰਾ ਦਾ “ਅੰਤ” ਸੀ (ਵੇਖੋ 7:1-6)। ਦੋਵੇਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਇਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ (ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਦਾਵੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ) ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਛੱਡ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ “ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ।”

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਇਤ 4 ਨੂੰ ਛੱਡੀਏ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਸਿਰਫ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ “ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ,” ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਸੀ। ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਦੀ ਆਇਤ 4 ਵਿੱਚ “ਸ਼ਰਾ” ਦੇ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਸੌਖਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸ਼ਬਦ *ਟੀਲੇਸ* ਨੂੰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ “ਅੰਤ” ਜਾਂ “ਸਮਾਪਤੀ” ਹੈ, ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਇਤ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ: “ਕਿਉਂਕਿ ਮਸੀਹ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ [ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੰਨਣਾ] ਧਾਰਮਿਕਤਾ [ਜੋ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ] ਹਰੇਕ ਨੂੰ [ਯਿਸੂ ਉੱਤੇ] ਜੋ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।”

ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ ਨਿਹਚਾ (10:5-13)

“ਮੂਸਾ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਭਈ ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਉਸ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਸ਼ਰਾ ਤੋਂ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਜੀਵੇਗਾ।^੯ ਪਰ ਉਹ ਧਰਮ ਜੋ ਨਿਹਚਾ ਤੋਂ ਹੈ ਇਉਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਭਈ ਆਪਣੇ ਚਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਾ ਆਖ ਜੋ ਅਕਾਸ਼ ਉੱਤੇ ਕੋਣ ਚੜ੍ਹੇਗਾ ਅਰਥਾਤ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰਨ ਲਈ? ਯਾ ਅਥਾਹ ਕੁੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਣ ਉਤਰੇਗਾ ਅਰਥਾਤ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਠਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ? ਯਾ ਕੀ ਆਖਦਾ ਹੈ? ਬਾਣੀ ਤੇਰੇ ਕੋਲ, ਤੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਓਸ ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਬਾਣੀ ਹੈ ਜਿਹ ਦਾ ਅਸੀਂ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਯਿਸੂ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰੇਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਮੰਨ ਲਵੋਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵਾਲਿਆ ਤਾਂ ਤੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।^{੧੦} ਧਰਮ ਲਈ ਤਾਂ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਨਿਹਚਾ ਕਰੀਦੀ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰ ਕਰੀਦਾ ਹੈ।^{੧੧} ਧਰਮ ਪੁਸਤਕ ਇਉਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਭਈ ਜੇ ਕੋਈ ਓਸ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰੇ ਉਹ ਲੱਜਿਆਵਨ ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।^{੧੨} ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕੁਝ ਭਿੰਨ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਉਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਉਹ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਵੱਡਾ ਦਾਤਾਰ ਹੈ।^{੧੩} ਕਿਉਂ ਜੋ ਹਰੇਕ ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਵੇਗਾ ਉਹ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਇਤ 5. ਅਗਾਂਹ ਵਧਦਿਆਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਇਤ 5 ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਰੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਦਰਸਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਮੂਸਾ

ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਭਈ ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਉਸ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਦਾ ਜੇ ਸ਼ਰਾ ਤੋਂ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਜੀਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਲੇਵੀਆਂ 18:5 ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, “ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਬਿਧਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰਿਆਂ ਨਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ। ਸੇ ਕੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ।” ਲੇਵੀਆਂ 18:5 ਵਿੱਚ “ਜੀਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ” ਅਤੇ ਰੋਮੀਆਂ 10:5 ਵਿੱਚ “ਜੀਵੇਗਾ,” ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।” JB ਆਖਦੀ ਹੈ “ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਣਗੇ, ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਣਗੇ।”

ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬਿਧਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਗੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ—ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਮੱਸਿਆ ਕੀ ਸੀ? ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸਿੱਧਤਾ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਸੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਸਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 27:26; ਗਲਾਤੀਆਂ 3:12, 13 ਵੇਖੋ)। CEV ਰੋਮੀਆਂ 10:5 ਵਿੱਚ ਮੂਸਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ: “ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਜਿਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜੋ ਸ਼ਰਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ” (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਭਨਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ, ਸ਼ਰਾ/ਕੰਮ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 6-8. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ/ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਸੀ 6 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 8 ਆਇਤ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਇਹੋ ਹੈ—ਉਹ ਸੁਨੇਹਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਭਾਵ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਯਹੂਦੀ ਠਾਠਕ ਜਾਣੂ ਸਨ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

ਆਇਤ 6 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਰੰਭ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, **ਪਰ ਉਹ ਧਰਮ** [ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਅਰਥਾਤ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ] **ਜੇ ਨਿਹਚਾ ਤੋਂ ਹੈ** [ਕਿਰਪਾ/ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ] **ਇਉਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।** ਪੌਲੁਸ ਅਜੇ ਹੁਣੇ ਮੂਸਾ ਦੁਆਰਾ ਆਖੀ ਗਈ ਸ਼ਰਾ/ਕੰਮ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਹਟਿਆ ਸੀ (10:5)। ਹੁਣ ਉਹ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾ/ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਕਤਾ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। “ਨਿਹਚਾ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਧਾਰਮਿਕਤਾ” ਹੁਣ ਕੀ ਆਖਦੀ ਹੈ? ਸੁਣੋ:

ਆਪਣੇ ਚਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਾ ਆਖ ਜੇ ਅਕਾਸ਼ ਉੱਤੇ ਕੋਣ ਚੜ੍ਹੇਗਾ ਅਰਥਾਤ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰਨ ਲਈ? ਯਾ ਅਥਾਹ ਕੁੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਣ ਉਤਰੇਗਾ ਅਰਥਾਤ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਠਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ? ਪਰ ਕੀ ਆਖਦਾ ਹੈ? ਬਾਣੀ ਤੇਰੇ ਕੋਲ, ਤੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਓਸ ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਬਾਣੀ ਹੈ ਜਿਹ ਦਾ ਅਸੀਂ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਪੌਲੁਸ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 30 ਦਿਆਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੂਸਾ ਦੇ ਆਖਰੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ:

ਏਹ ਹੁਕਮ ਜਿਹੜਾ ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਐੱਖਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਹੀ ਤੁਹਾਥੋਂ ਦੂਰ ਹੈ। ਉਹ ਅਕਾਸ਼ ਉੱਤੇ ਤਾਂ ਹੈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਖੋ, ਭਲਾ, ਅਕਾਸ਼ ਉੱਤੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੌਣ ਚੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਲਿਆਵੇ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸੁਣਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੀਏ? ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਰ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਖੋ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੌਣ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਲਿਆਵੇ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸੁਣਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੀਏ? ਪਰ ਉਹ ਬਾਈ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹੈ ਸਗੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 30:11-14; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

“ਸਮੁੰਦਰ” ਦੀ ਥਾਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ “ਅਥਾਹ ਕੁੰਡ” ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। “ਅਥਾਹ ਕੁੰਡ” ἄβυσσος (ਅਬੁਸੋਸ) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਬਿਨਾਂ ਤਲੇ ਦਾ”⁶ ਯੂਨਾਨੀ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਅਥਾਹ ਕੁੰਡ (“ਡੂੰਘਿਆਈਆਂ”) ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਅਕਸਰ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਜ਼ਬੂਰ 68:22 ਵੇਖੋ)। 10:7 ਵਿੱਚ KJV ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ “ਡੂੰਘਿਆਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਉਤਰੇਗਾ?” (NIV ਵੇਖੋ)। ਕਿਉਂ ਜੋ ਪੌਲੁਸ ਇੱਥੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਭਾਵ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁਰਦਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ (NLT) ਤੋਂ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਬਰ (McCord) ਤੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਟੀਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਹੁਤੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ “ਸਵਰਗ” ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਭਾਵ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੋਈ ਕਿੰਨੀ ਉਚਾਈ ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ “ਅਥਾਹ ਕੁੰਡ” ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੋਈ ਕਿੰਨੀ ਡੂੰਘਿਆਈ ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ “ਅਥਾਹ ਕੁੰਡ” ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 30:11-14 ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਨਕਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਸਕੇ: “ਅਰਥਾਤ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰਨ ਲਈ” ਅਤੇ “ਅਰਥਾਤ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਠਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ।” ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ‘ਤੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਪੌਲੁਸ ਕੀ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ? ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਦਾ ਭੇਦ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 30:11-14 ਦੇ ਅਰੰਭਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ: “ਏਹ ਹੁਕਮ ਜਿਹੜਾ ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ [1] ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਐੱਖਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਹੀ [2] ਤੁਹਾਥੋਂ ਦੂਰ ਹੈ” (ਆਇਤ 11)।

ਰੋਮੀਆਂ 10:6-8 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਐੱਖੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਲਿਓਨ ਮੋਰਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੌਲੁਸ “ਅਜਿਹੇ ਭਾਵ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਹੜੇ ਅਸੰਭਵ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਕਹਾਉਤਾਂ ਵਜੋਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।”⁷ ਪਰਮੇਸੂਰ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਿਹੜੇ ਸਧਾਰਨ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਅਕਾਸ਼ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਨਾ ਜਾਂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਉਠਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਥਾਹ ਕੁੰਡ ਵਿੱਚ ਉਤਰਨਾ। ਸਾਨੂੰ ਕੇਵਲ ਐਨਾ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਨਿਹਚਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਈਏ (ਮਰਕੁਸ 16:16)।

10:6-8 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ: ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੈ—ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭੂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਾਹ ‘ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।⁸ ਪੌਲੁਸ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਆਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ “ਬਾਈ

ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ" ਕਿਉਂਕਿ, ਜਦ ਵੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਸੁਣਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ 13:14; 14:1; 17:1; 18:19; ਰੋਮੀਆਂ 1:16 ਵੇਖੋ)।

ਰੋਮੀਆਂ 10:6-8 ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਸੁਨੇਹਾ ਇਹੋ ਹੈ; ਪਰ ਜਦ ਮੈਂ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਦੇ ਅਸੰਭਵ ਕੰਮ ਚੁਣੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚੋਂ "ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ" (ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਤਰ ਆਇਆ ਹੈ)। ਅੱਗੋਂ, ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਉਂਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਇਤ 6 ਅਤੇ 7 ਨੂੰ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵਰਗ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਤਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਠਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਥਾਹ ਕੁੰਡ ਵਿੱਚ ਉਤਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਿਵਾਲਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 30:11-14 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: "ਬਾਈ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹੈ ਸਰੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ" (ਆਇਤ 14; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਮੂਸਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ "ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਇੱਛਾ . . . ਸਾਫ-ਸਾਫ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ([ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ] 29:29)।" ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਦ ਇਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਮਝ (ਮਨ) ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।" ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਇਹ ਨਹੀਂ ਆਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਮਨ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਉਹ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧਤਾ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਚਰਚਾ ਅਰੰਭ ਕੀਤੀ। "ਪਰ ਕੀ ਆਖਦਾ ਹੈ? ਬਾਈ ਤੇਰੇ ਕੋਲ, ਤੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਉਸ ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਬਾਈ ਹੈ ਜਿਹ ਦਾ ਅਸੀਂ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ" (10:8)। "ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਬਾਈ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਬਾਈ ਜਿਹੜੀ ਨਿਹਚਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ (10:17) ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ "ਸੁਨੇਹਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਿਹਚਾ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ"¹⁰ (1:16 ਵੇਖੋ)।

ਆਇਤ 9. "ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਬਾਈ" ਆਖਦੀ ਕੀ ਸੀ? ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 10:14 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪੌਲੁਸ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਜੇ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਯਿਸੂ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰੇਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ

ਮੰਨ ਲਵੋਂ¹¹ ਜੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵਾਲਿਆ ਤਾਂ ਤੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। 10:1 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕਤੀ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ: ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਮੰਨ ਲੈਣ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਦੀ ਸਹੀ ਤਰਤੀਵ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੌਲੁਸ ਉਸ ਤਰਤੀਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੂਸਾ ਨੇ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 30:14 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਬੰਦ ਵਿੱਚ “ਤੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ” ਪਹਿਲਾਂ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ “ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ” ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਆਇਤ 10 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਸਹੀ ਤਰਤੀਵ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਰੋਮੀਆਂ 10:9 ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੇ ਦੋ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ: ਪਹਿਲਾ ਤੱਥ ਇਹ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵਾਲਿਆ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:4) ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਤੱਥ ਇਹ ਕਿ ਯਿਸੂ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2:6)। “ਪ੍ਰਭੂ” (κύριος, ਕੁਰਿਓਸ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਥੇ ਈਸ਼ਵਰ ਦੇ ਭਾਵ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੈ LXX ਨੇ ਕੁਰਿਓਸ ਦੀ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਾਰ ਵਰਤੋਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਨਾਮ ਦੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਹੈ।¹² ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਪਤਰਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ “ਉਸੇ [ਯਿਸੂ] ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਕਾਲ ਦੇ ਬੰਧਨ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਜਿਵਾਲਿਆ ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਅਣਹੋਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਵੱਸ ਰਹੇ” (ਰਸੂਲਾਂ 2:24; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)। ਫਿਰ ਜਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ: “ਉਪਰੰਤ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਸਾਰਾ ਘਰਾਣਾ ਪੱਕ ਜਾਣੇ ਭਈ ਇਸੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਜਿਹ ਨੂੰ ਤੁਸਾਂ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਚਾੜ੍ਹਿਆ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਓਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਭੀ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਭੀ ਕੀਤਾ” (ਰਸੂਲਾਂ 2:36; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)।

ਆਇਤ 10. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਆਇਤ 10 ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤਰਤੀਬ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦੀ ਹੈ: **ਧਰਮ ਲਈ ਤਾਂ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਨਿਹਚਾ ਕਰੀਦੀ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰ ਕਰੀਦਾ ਹੈ।** “ਧਰਮ/ਧਾਰਮਿਕਤਾ” (ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ) ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਹਚਾ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰ, ਦੋਹੋਂ ਇੱਕੋ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ: ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਲਈ।

ਆਇਤਾਂ 9 ਅਤੇ 10 ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਇਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਆਖਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਾਡੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਉਪਰੰਤ ਜੇ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਮੇਰਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰੇਗਾ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਜਿਹੜਾ ਸੁਰਗ ਵਿੱਚ ਹੈ ਉਹ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰਾਂਗਾ” (ਮੱਤੀ 10:32)। ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਜੇ ਕੋਈ ਮੰਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਭਈ ਯਿਸੂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਪੁੱਤ੍ਰ ਹੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਉਹ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ” (1 ਯੂਹੰਨਾ 4:15; 4:2 ਵੇਖੋ)। ਜਦੋਂ ਹਬਸ ਦੇਸ ਦੇ ਖੋਜੇ ਨੇ ਯਿਸੂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ

ਦੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਫਿਲਿੱਪਸ ਵਿੱਚਕਾਰ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ KJV ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਅਤੇ ਉਹ [ਖੇਜਾ ਅਤੇ ਫਿਲਿੱਪਸ] ਰਾਹ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਇੱਕ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੋਲ ਅੱਪੜੇ। ਤਾਂ ਉਸ ਖੇਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੇਖ, ਪਾਣੀ ਹੈਗਾ। ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਰੋਕਦੀ ਹੈ? ਅਤੇ ਫਿਲਿੱਪਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਜੇ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਮਨ ਨਾਲ ਨਿਹਚਾ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਮੈਂ ਨਿਹਚਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪੁੱਤ੍ਰ ਹੈ। ਤਦ ਉਸ ਨੇ ਰਥ ਖੜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਲਿੱਪਸ ਅਤੇ ਖੇਜਾ ਦੋਵੇਂ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਉਤਰੇ ਅਤੇ ਉਹ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ। (ਰਸੂਲਾਂ 8:36-38)।

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਹਿਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਸੂਲਾਂ 8:37, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖੇਜੇ ਦਾ ਚੰਗਾ ਇਕਰਾਰ ਦਰਜ ਹੈ, ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।¹³ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਆਇਤ ਅਰੰਭਕ ਕਲੀਸਿਆ ਦੇ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਲੋਕ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕ ਯਿਸੂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਰੋਮੀਆਂ 10:9, 10 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਇਕਰਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,¹⁴ ਪਰ ਇਹ ਉੱਥੇ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਇਤ 10 ਵਿੱਚ ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਜਾਰੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। CJB ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ “ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ . . . ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।” ਬਾਈਬਲ ਗੁਪਤ ਚੇਲੇਪਣ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਅਰੰਭਕ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਦਿਲੇਰੀ ਨਾਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੌਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ।

ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਯਿਸੂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੀਏ। ਇਹ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਐਨਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਸਕੀਏ: ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰ ਦੋਹਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ। ਇਕਰਾਰ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਡਰਪੇਕਪੁਣਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਇਕਰਾਰ ਢੋਂਗ ਹੈ।¹⁵

“ਕੇਵਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਾਹੀਂ ਮੁਕਤੀ” ਦੀ ਤਰਫਦਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਪੌਲਸ ਦੀ ਇਸ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। “ਕੇਵਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ” ਲਈ ਅਕਸਰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਹੈ, “ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।” ਪਰ ਰੋਮੀਆਂ 10:9, 10 ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਨੁਵਾਦ ਇਕਰਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਇਤ 10 ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਦੇ ਹਨ: “ਮਨੁੱਖ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਦਕਾ ਉਹ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਉਹ ਇਕਰਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।” ਪਰ ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ

ਇਕਰਾਰ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। “ਸਦਕਾ” ਯੂਨਾਨੀ ਸੰਬੰਧਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ (*ਆਇਸ*) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ, ਜੋ “ਟੀਚੇ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ” ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਵਿੱਚ”¹⁶ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕਤਾ/ਮੁਕਤੀ “ਵਿੱਚ” ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ/ਇਕਰਾਰ “ਵਿੱਚ” ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਕਤੀ/ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰ ਦੋਹਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

ਕੁਝ ਲੋਕ ਰੋਮੀਆਂ 10:9, 10 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ “ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ” ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕ ਕੇਵਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਕਰਕੇ, ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਖੋੜਾ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰੋਮੀਆਂ 10:9, 10 “ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ,” ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੁਝ ਨਹੀਂ” ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਹਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਿਆਂ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 12:42, 43) ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਿਆਂ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 7:21-23; ਲੂਕਾ 6:46)।

ਰੋਮੀਆਂ 10:9, 10 ਤੋਂ ਇਸ ਤਰਕ ਨਾਲ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ “ਕੇਵਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ” ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਇਹ ਆਖ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, “ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।” ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ—ਪਰ ਜੇਕਰ “ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਾਹੀਂ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ” ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰ ਦੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਕਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੁਆਰਾ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਬਾਕੀ ਦੇ ਭਾਵ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੋਬਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣਾ (2:4; 6:3-6), ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ? ਰਸੂਲਾਂ 2 ਵਿੱਚ ਪਤਰਸ ਨੇ ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਸੰਬੰਧਸੂਚਕ (*ਆਇਸ*) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਰੋਮੀਆਂ 10 ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, “ਤੋਬਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਆਪੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ਲਈ [*ਆਇਸ*] ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਵੋ ਤਾਂ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਆਤਮਾ ਦਾ ਦਾਨ ਪਾਓਗੇ” (ਰਸੂਲਾਂ 2:38)।

ਆਇਤ 11. ਇਸ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਅਗਾਂਹ ਵਧਦਿਆਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਬੰਦ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ (9:33 ਵੇਖੋ): **ਜਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਲੱਜਿਆਵਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ** (ਯਸਾਯਾਹ 28:16 ਵੇਖੋ)।

ਆਇਤ 12. ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੁਢਲੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵਾਪਿਸ ਆ ਕੇ ਪੌਲੁਸ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, **ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕੁਝ ਭਿੰਨ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।** 3:22 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿੱਚ “ਕੋਈ ਭਿੰਨ ਭੇਦ ਨਹੀਂ”; ਪਰ ਉਸ ਬੰਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦਰਸਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭਿੰਨ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, “ਕਿਉਂਕਿ ਸਭਨਾਂ ਨੇ [ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ] ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਅਤੇ

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪਰਤਾਪ ਤੋਂ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ" (3:23)। 10:12 ਵਿੱਚ ਰਸੂਲ ਜ਼ੋਰ ਪਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭਿੰਨ ਭੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਐਫ਼. ਐਫ਼. ਬ੍ਰੂਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ,

ਰੋਮੀਆਂ (3:22) ਵਿਚਲੇ ਤਰਕ ਦੇ ਅਰੰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ 'ਕੋਈ ਭਿੰਨ ਭੇਦ ਨਹੀਂ' ਥੋੜੇ ਕਠੋਰ ਜਾਪਦੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਪ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪਰਗਟ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਜਤਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ . . . ; ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਨੰਦ ਦੀ ਗੂੰਜ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ ਹਨ, ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਮੁਫਤ ਮਾਫੀ ਮਸੀਹ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।¹⁷

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਲਿਖਿਆ, **ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਉਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਸਭਨਾਂ** [ਭਾਵੇਂ ਯਹੂਦੀ ਭਾਵੇਂ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀ; 3:29, 30 ਵੇਖੋ] **ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ** [ਭਾਵੇਂ ਯਹੂਦੀ ਭਾਵੇਂ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀ] **ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਉਹ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਵੱਡਾ ਦਾਤਾਰ ਹੈ।** ਆਓ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚੀਏ। ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਅਮੀਰ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੌਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਹੈ—ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਦੌਲਤ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। JB ਆਖਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਪ੍ਰਭੂ . . . ਬਹੁਤ ਧਨੀ ਹੈ . . . ਜਿੰਨੇ ਮਰਜੀ ਲੋਕ ਉਸ ਤੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗ ਸਕਦੇ ਹਨ।"

ਆਇਤ 13. ਕਿਉਂ ਜੇ ਹਰੇਕ ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਵੇਗਾ ਉਹ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ "ਲਵੇਗਾ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮਦਦ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ "ਅਰਜ਼ੋਈ" ਕਰਨਾ। ਇਹ ਕਿਸੇ "ਜਾਦੂਈ ਮੰਤਰ" ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ "ਘਾਟ ਅਤੇ ਲੋੜ ਦੇ ਭਾਵ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਨਤਾ ਸਦਕਾ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਪੁਕਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"¹⁸ ਜਿਮ ਮੈਕੀਗਨ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣ ਦੀ ਤੁਲਨਾ "ਕਿਸੇ ਲੋੜਵੰਦ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪੁਕਾਰ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।"¹⁹

ਆਇਤ 13 ਵਿਚਲਾ ਵਾਕ ਯੋਏਲ 2:32 ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: "ਤਾਂ ਐਉਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਪੁਕਾਰੇਗਾ, ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।" ਯੋਏਲ ਦੇ ਇਸ ਬੰਦ ਦਾ ਸੰਬੰਧ "ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਵੱਡੇ ਤੇ ਹੌਲਨਾਕ ਦਿਨ ਦੇ ਆਉਣ" (ਯੋਏਲ 2:31) ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ "ਯਹੋਵਾਹ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਡਗਲਸ ਜੇ. ਮੂ ਇਸ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ: "ਯੋਏਲ ਨੇ 'ਯਹੋਵਾਹ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨੇਮ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਪਰ ਪੌਲੁਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਪ੍ਰਭੂ' ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਯਿਸੂ ਵੱਲ ਹੈ (10:9, 12 ਵੇਖੋ) . . . ਸੋ ਆਇਤ 13 ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਅਰੰਭਕ ਮਸੀਹੀ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਮੰਨਦੇ ਸਨ।"²⁰

ਕੁਝ ਲੋਕ ਰੋਮੀਆਂ 10:12, 13 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਦੀ। ਉਹ ਇਹ

ਆਖਦਿਆਂ ਕਿ “ਸਾਨੂੰ ਕੇਵਲ ਐਨਾ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਈਏ,” ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ “ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣਾ” “ਪਾਪੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ” ਨੂੰ ਦੁਹਰਾ ਕੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਇਤ 12 ਅਤੇ 13 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣਾ ਆਇਤ 10 ਅਤੇ 11 ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਪਤਰਸ ਰਸੂਲਾਂ 2:21 ਵਿੱਚ ਯੇਸ਼ੂ ਦੀ ਆਇਤ ਨੂੰ ਹੀ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੇਬਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ (ਰਸੂਲਾਂ 2:38)। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੱਤੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਜਿੱਥੇ “[ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ] ਨਾਮ ਲੈਣ” ਵਿੱਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਹਨਾਨਿਯਾਹ ਨੇ ਸੌਲੂਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, “ਹੁਣ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਢਿੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈਂ? ਉੱਠ ਅਤੇ ਉਹ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਂਦਾ ਹੋਇਆ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਧੋ ਸੁੱਟ” (ਰਸੂਲਾਂ 22:16)। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਆਇਤ 11 ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮਦਦ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣਾ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਮਸੀਹੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨਭਰ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:2; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:22 ਵੇਖੋ)।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ 10:9-13 ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਪੌਲੂਸ ਦੁਆਰਾ ਸਿਖਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਤੋਂ ਭਟਕ ਨਾ ਜਾਈਏ। ਉਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਦੋ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਹਨ: ਇੱਕ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ। ਸਗੋਂ ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀ ਇੱਕੋ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ: ਯਿਸੂ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰਕੇ। ਜੇਕਰ ਯਹੂਦੀ ਨਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਛੱਡ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਨਿਹਚਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ (10:14-17)

¹⁴ਪਰ ਜਿਹ ਦੇ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਓਹ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਕਿੱਕੁਰ ਲੈਣ? ਅਤੇ ਜਿਹ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਿੱਕੁਰ ਕਰਨ? ਅਤੇ ਪਰਚਾਰਕ ਬਾਝੋਂ ਕਿੱਕੁਰ ਸੁਣਨ? ¹⁵ਅਤੇ ਜੇ ਘੱਲੇ ਨਾ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿੱਕੁਰ ਪਰਚਾਰ ਕਰਨ? ਜਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਭਈ ਜਿਹੜੇ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਚਰਨ ਕਿਹੇ ਸੁੰਦਰ ਹਨ।

¹⁶ਪਰ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿਉਂ ਜੇ ਯਸਾਯਾਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਭਈ ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਸਾਡੇ ਸੁਨੇਹੇ ਦੀ ਕਿਨ ਪਰਤੀਤ ਕੀਤੀ? ¹⁷ਸੋ ਪਰਤੀਤ ਸੁਣਨ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਸੁਣਨਾ ਮਸੀਹ ਦੇ ਬਚਨ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਰੋਮੀਆਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੂਸ ਨੇ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ—ਪਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਕ੍ਰਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਰੋਮੀਆਂ 10 ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਰਸੂਲ ਪੌਲੁਸਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸਿੱਧ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਠਦਾ ਹੈ: ਜੇਕਰ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਸਿੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ? ਇਸ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸਿੱਧ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਜਬਰਦਸਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਖਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੁਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ।

10:14-17 ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਅਦਭੁਤ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਅੰਸ਼ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਆਉ ਵੇਖੀਏ ਕਿ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਲਈ ਕੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤਾਂ 14, 15. ਅਸੀਂ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਾਡੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਵਜੋਂ ਕਰਾਂਗੇ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਇਤ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਿਆਂਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕੀਏ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉੱਤਰ ਹੈ “ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।”

1. *ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਅਰੰਭ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਘੱਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।* ਆਇਤ 15 ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ **ਘੱਲੇ ਨਾ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿੱਕੁਰ ਪਰਚਾਰ ਕਰਨ?** (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਕਸਰ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਜਤਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ: “ਜੇ ਉਹ [ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ] ਘੱਲੇ ਨਾ ਜਾਣ, ਤਾਂ [ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ] ਉਹ ਕਿੱਕੁਰ ਪਰਚਾਰ ਕਰਨਗੇ?” ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ, ਪਰ ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ *ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ* ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਹਰੇਕ ਸਾਧਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਸੀ, “ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਪਰਚਾਰ ਕਰਨਗੇ, ਜਦ ਤਕ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਘੱਲੇ ਨਾ ਜਾਣ—ਜਦ ਤੱਕ ਉਹ ਅਲੈਕਿਕ ਰੀਤੀ ਨਾਲ ਘੱਲੇ ਨਾ ਜਾਣ?”

ਜਿਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਘੱਲੇ ਜਾਣ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ἀποστέλλω (*ਅਪੋਸਟੇਲੇ*) ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਘੱਲਣਾ”²¹ *ਅਪੋਸਟੇਲੇ* “ਅਪੋਸਟਲ” (ἀπόστολος, *ਅਪੋਸਟੋਲੋਸ*) ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕਿਰਿਆ ਰੂਪ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਘੱਲਿਆ ਹੋਇਆ।” ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲੋਂ *ਵਿਸ਼ੇਸ਼* ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ, ਪਰ *ਅਪੋਸਟੇਲੇ* ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਦਰਸ਼ਨ ਜਾਂ “ਇੱਕ ਹੌਲੀ ਅਤੇ ਨਿਮ੍ਰੀ ਅਵਾਜ਼” ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ (1 ਰਾਜਿਆਂ 19:12; KJV); ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਹੈ:

ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕੋਲ ਜਾਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਖਿਆ, ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਜਾ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਚੋਲੇ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿਓ। ਅਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਓ ਭਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੇਖੋ ਮੈਂ ਜੁਗ ਦੇ ਅੰਤ ਤੀਕਰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹਾਂ (ਮੱਤੀ 28:18-20)।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਗੁਆਚੇ ਹੋਇਆਂ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਵੰਡਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਮਗਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਇਖਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

2. *ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੈ।* ਆਪਣੇ ਵਚਨ ਵਿੱਚ ਵਾਪਿਸ ਜਾ ਕੇ ਆਇਤ 14 ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ *ਪਰਚਾਰਕ ਬਾਡੋਂ ਕਿੱਕਰ ਸੁਣਨ?* (ਜੇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਇਹ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:21 ਵੇਖੋ; KJV)। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ,

ਮੈਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਜੀਉਂਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮੋਇਆ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇਗਾ ਗਵਾਹ ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਦੇ ਪਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਦੇ ਕੇ ਤੈਨੂੰ ਤਰੀਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਭਈ ਤੂੰ ਬਚਨ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕਰ ਵੇਲੇ ਕੁਵੇਲੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਰਹੁ। ਪੂਰੀ ਧੀਰਜ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਝਿੜਕ ਦਿਹ, ਤਾੜਨਾ ਅਤੇ ਤਰੀਦ ਕਰ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:1, 2; ਜੇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਰੋਮੀਆਂ 10:14 ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਪਰਚਾਰਕ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਿਹੜਾ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਮੌਕਿਆਂ ’ਤੇ ਪੁਲਪਿਟ ’ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ κηρύσσω (*ਕੇਰੁਸੋ*) ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਹਰਕਾਰਾ ਹੋਣਾ”²² “ਹਰਕਾਰੇ” ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਅਰਥ “ਘੱਲਣ” ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਹਰਕਾਰੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੁਰਾਉਣ ਲਈ ਘੱਲ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਹਰਕਾਰਾ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ—ਫਿਰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦਿਹਾਤੀ ਚੌਰਾਹੇ ’ਤੇ ਥੋੜੇ ਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭੀੜ ਨੂੰ। ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ, ਦਰਅਸਲ, ਹਰੇਕ ਮਸੀਹੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਰਕਾਰੇ ਵਜੋਂ ਘੱਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਮ ਜਨਤਾ ਵਿਚ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ’ਤੇ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਣਾ ਹੈ।

ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਹਰਕਾਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਹਰਕਾਰੇ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ? ਇਹ ਆਇਤ 14 ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। NASB ਵਿੱਚ, ਆਇਤਾਂ 15 ਅਤੇ 16 ਵਿੱਚ “ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ” ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀ ਵਿੱਚ “ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ” ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਆਇਤ 15 ਕਿਰਿਆ ਰੂਪ εὐαγγελίζω (*ਈਵੈਂਜੇਲੀਜ਼ੀ*) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਆਇਤ 16 ਨਾਂਵ ਰੂਪ εὐαγγέλιον (*ਈਵੈਂਜੇਲੀਓਨ*) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ (1:16, 17 ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। KJV ਆਖਦਾ ਹੈ, “ਜਿਹੜੇ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਰਨ ਕਿਹੇ ਸੁੰਦਰ ਹਨ! ਪਰ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ”

(10:15, 16; ਜੇਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਇੰਜੀਲ ਯਿਸੂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:1-4 ਵੇਖੋ)।

ਆਇਤ 17 ਉਸ ਸੁਨੇਹੇ ਨੂੰ “ਮਸੀਹ ਦਾ ਬਚਨ” ਆਖਦੀ ਹੈ।²³ ਇਹ ਉਸ ਬਚਨ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮਸੀਹ ਨੇ ਕੀਤਾ (McCord) ਜਾਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਬਾਰੇ ਬਚਨ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (CEV; CJB; NLT)। ਮਸੀਹ ਦੇ ਬਾਰੇ ਬਚਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਤੱਥ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਆਇਤ 9 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ: ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਉਂਦਾ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ “ਮਸੀਹ ਦੇ ਬਚਨ” ਲਿਖਿਆ ਹੈ: “ਉਹ ਬਚਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਲਿਖਾਰੀ [ਦੋਹਾਂ] ਮਸੀਹ ਹੈ।”²⁴

“ਮਸੀਹ ਦੇ ਬਚਨ” ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਭਾਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਇੱਥੇ ਜੇਰ *ਮਸੀਹ* ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਗਲਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, “ਪਰ ਮੈਥੋਂ ਇਹ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜੇ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਾਂ ਬਿਨਾ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਭੂ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਸਲੀਬ ਦੇ” (ਗਲਾਤੀਆਂ 6:14)। ਉਸ ਨੇ ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, “ਕਿਉਂ ਜੇ ਮੈਂ ਇਹ ਠਾਣ ਲਿਆ ਭਈ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਸਗੋਂ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਾ ਜਾਣਾਂ” (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 2:2)। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸਲੀਬ ਨੂੰ ਛੱਡ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਲੀਬ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਜੋਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ “ਜਾਣਦਾ” ਸੀ।

ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਮਸੀਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ), ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੌਲੁਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਲੀਬੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਾ ਨਾ ਕਰੀਏ। ਜਦ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੇਂਦਰ “ਉਹ ਪੁਰਾਤਨ ਮਹਾਨ ਗਾਥਾ” ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਦ ਤੱਕ ਸਾਡਾ ਸੰਦੇਸ਼, *ਸੁਸਮਾਚਾਰ* ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

3. *ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਿੱਸਾ ਸਮਝ ਨਾਲ ਸੁਣਨਾ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ।* ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਚਨ ਵਿੱਚ ਪਿਛਾਂਹ ਨੂੰ ਜਾਂਦਿਆਂ, ਆਇਤ 14 ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ: *ਜਿਹ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣੀ ਗੀ ਨਹੀਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਿੱਕਰ ਕਰਨ?* (ਜੇਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ: ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੁਣਨ। ਆਇਤ 17 ਆਖਦੀ ਹੈ, “ਸੋ ਪਰਤੀਤ ਸੁਣਨ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਸੁਣਨਾ ਮਸੀਹ ਦੇ ਬਚਨ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।” ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਬੀਜ ਬੀਜਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਜੇਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰੋਤੇ ਹੋਣਾ ਕਿੰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ (ਮੱਤੀ 13:3-9, 18-23)।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਦੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਪੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਸਤਲੇਖ ਇੱਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਨਾ *ਸੁਣੀ* ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਹੀ ਨਾ ਪਾਉਂਦੇ। ਅੱਜ

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਕਸਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 20:30, 31 ਵੇਖੋ)। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਵਚਨ ਸੁਣਨਾ ਅੱਜ ਵੀ ਬਹੁਤ ਫਲਦਾਯੀ ਹੈ। ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਜੁੜਦਾ ਹੈ, ਜੇ, ਦਰਅਸਲ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਜੋ ਆਖਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸੱਚ ਹੈ।

ਆਇਤਾਂ 14 ਅਤੇ 17 ਵਿੱਚ “ਸੁਣੀ,” “ਸੁਣਨ” ਅਤੇ “ਸੁਣਨਾ” ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ἀκούω (ਅਕੁਓ) ਇਸ ਦੇ ਸਭਨਾਂ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ—ਇਸੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਅੰਗ੍ਰੇਜੀ ਦਾ “ਅਕੁਸਟਿਕ” ਸ਼ਬਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਸ਼ਰਵਣ।” ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ “ਸੁਣਨਾ” ਦਾ ਭਾਵ ਕੇਵਲ ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬੋਲੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਸਰੋਤ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਦਰਭ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝ ਨਾਲ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਵਚਨ ਸੁਣੇ, ਪਰ ਸੁਣ ਕੇ ਸਮਝੇ ਨਹੀਂ (ਮਰਕੁਸ 4:12)।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਿਆ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵੇਖੋ: “ਜਿਹ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਿੱਕੁਰ ਕਰਨ?” ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੋਵੇ, “ਜਿਹ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਿੱਕੁਰ ਕਰਨ?” (KJV; NIV ਵੇਖੋ), ਪਰ “ਜਿਹ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ” ਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਨੁਵਾਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਤੱਥ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ “ਮਸੀਹ ਦੇ ਵਚਨ” ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮਸੀਹ ਸਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਘੱਲਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, “ਜੇ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੀ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਉਹ ਮੇਰੀ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ” (ਲੂਕਾ 10:16)। ਮੈਕੀਗਨ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ,

ਮਸੀਹ ਆਪ ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਬੋਨਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੇਲ ਕਰ ਲੈਣ। ਕੀ ਇਹ ਅਦਭੁਤ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਸੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਲੇ ਜਾਣਾ ਕਿੰਨੇ ਸਨਮਾਨ ਦੀ (ਨਹੀਂ, ਸਨਮਾਨ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ! ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰਣ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੀ) ਗੱਲ ਹੈ! ਸੱਚੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਮਸੀਹ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਅਰਜੇਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ।²⁵

4. ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਲੈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਆਇਤ 14 ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ: ਜਿਹ ਦੇ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਓਹ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਕਿੱਕੁਰ ਲੈਣ? (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਇਤ 17 ਵਿੱਚ ਆਖਿਆ ਕਿ, “ਸੇ ਪਰਤੀਤ ਸੁਣਨ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਸੁਣਨਾ ਮਸੀਹ ਦੇ ਬਚਨ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।” ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹਿਰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਲਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਨੂੰ ਸੁਣੀਏ—ਕੇਵਲ ਦਿਮਾਗੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ—ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲੈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਪਰਤੀਤ ਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ਮੈਂ ਉਹੋ [ਮਸੀਹ] ਹਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਵਿੱਚ ਮਰੇਗੇ” (ਯੂਹੰਨਾ

8:24)।

10:14 ਦੀ ਨਿਹਚਾ ਮੁਰਦਾ, ਬੇਜਾਨ ਨਿਹਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਯਾਕੂਬ 2:17, 26); ਇਹ ਇੱਕ ਜਿਉਂਦੀ, ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ, ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨਿਹਚਾ ਹੈ (10:16 ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਵੇਖੋ)। “ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ” ਵਿੱਚ ਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ (1:5; 16:26)? ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਤੋਬਾ (2:4), ਇਕਰਾਰ (10:9, 10), ਬਪਤਿਸਮਾ (6:3-6), ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਬਜਾਇ ਆਤਮਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਉਣ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ (8:4)।

5. ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਆਇਤਾਂ 14 ਅਤੇ 15 ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਵਾਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: “ਕਿਉਂ ਜੇ ਹਰੇਕ ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਵੇਗਾ ਉਹ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ” (10:13; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਵਾਕ, “ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣਾ” ਵਿੱਚ ਕੀ-ਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ (10:13 ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਵੇਖੋ)। ਸਾਡੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਅਰਥ ਕੇਵਲ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਯਿਸੂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੇ ਲਈ ਹਿਰਦੇ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਉੱਤਰ ਹੈ (10:9, 10)—ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵੱਲ ਮੁੜ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸਿੱਧ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪੁਨਰ ਅਵਲੋਕਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

1. ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਘੱਲੇ ਜਾਣਾ
2. ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ
3. ਸਮਝ ਨਾਲ ਸੁਣਨਾ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ
4. ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ
5. ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣਾ

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਪੰਜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਚੌਥੇ ਦੇ ਬਿਨਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਚੌਥਾ ਤੀਜੇ ਦੇ ਬਿਨਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ—ਪਹਿਲੇ ਤੱਕ। ਇੱਥੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਮੁਢਲੀ ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਘੱਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਜਿਹੜੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਲਈ ਸੀ (10:12)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਆਇਤ 15ਬ. ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਪੌਲੁਸ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਦੋ ਅੰਗ ਸੁੰਦਰ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਅਸੀਂ ਸੋਚੀਏ ਕਿ ਸਾਡੇ ਚਿਹਰੇ ਬਹੁਤੇ ਦਿਲ-ਖਿੱਚਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਬੇਢੰਬੇ ਹਨ; ਪਰ ਪੌਲੁਸ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਚਰਨ ਸੁੰਦਰ ਹਨ: **ਜਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਭਈ ਜਿਹੜੇ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਚਰਨ ਕਿਹੇ ਸੁੰਦਰ ਹਨ!** ਪੌਲੁਸ ਯਸਾਯਾਹ 52:7 ਤੋਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਉਸ

ਵੇਲੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਬਾਬੇਲ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਪਏ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਲਿਆਉਂਦਾ। ਪੂਰੀ ਆਇਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ,

ਜਿਹੜਾ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਲੈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ,
ਉਹ ਦੇ ਪੈਰ ਪਗੜਾਂ ਉੱਤੇ ਕਿੰਨੇ ਫੱਬਦੇ ਹਨ!
ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸੁਣਾਉਂਦਾ, ਭਲਿਆਈ ਦੀ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਲਿਆਉਂਦਾ,
ਜਿਹੜਾ ਮੁਕਤੀ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ,
ਉਹ ਸੀਯੋਨ ਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹੈ, ਤੇਰਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਰਾਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਆਇਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬੋਲਿਆ ਜਿਹੜੇ ਗੁਆਚਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਤੱਕ ਇਹ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਆਇਤ 16. ਹਾਲਾਂਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸਿੱਧ ਯੋਜਨਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਅਧੀਨਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਇਤ 16 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਰੰਭ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, **ਪਰ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ**। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ “ਸਭਨਾਂ” ਯਹੂਦੀਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ (NIV ਵੇਖੋ)। “ਪਰ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ” ਪੌਲੁਸ ਦੁਆਰਾ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਬਿਆਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਬਹੁਤ ਥੋੜੀ ਫੀਸਦੀ (“ਬਕੀਆ”; 9:27) ਨੇ ਹੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

“ਮੰਨਿਆ” ὁμολογῶ (ਹੁਪਾਕੁਓ) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ, ਜੋ ἀκούω (ਅਕੁਓ, “ਸੁਣਨਾ”) ਅਤੇ ὁμῶ (ਹੁਪੇ, “ਹੇਠਾਂ”) ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।²⁶ ਹੁਪਾਕੁਓ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅਧੀਨਗੀ ਅਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। CJB ਆਇਤ 16 ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਦੀ ਹੈ: “ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਉੱਤੇ ਗੌਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।” ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਬਾਈਬਲ ਅਨੁਵਾਦ ਆਇਤ 16 ਵਿਚਲੇ ਹੁਪਾਕੁਓ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਵਜੋਂ “ਆਗਿਆਕਾਰੀ” ਦੇ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਰੂਪ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ (KJV; NKJV; NRSV; McCord)।²⁷

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ NASB ਨੇ ਆਇਤ 16 ਵਿੱਚ *hupakouō* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਆਗਿਆਕਾਰੀ” ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰੋਮੀਆਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ NASB ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਆਗਿਆਕਾਰਾ” ਅਤੇ “ਆਗਿਆਕਾਰੀ” ਵਜੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ (1:5; 6:17; 16:26), ਪਰ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ “ਸੁਣਨਾ” ਅਤੇ “ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ” ਦੇ ਨਾਲ “ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ” ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰਣ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਕਿ KJV ਆਇਤ 16 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ: “ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।”²⁸

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ: **ਕਿਉਂ ਜੇ ਯਸਾਯਾਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਭਈ ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਸਾਡੇ ਸੁਨੇਹੇ ਦੀ ਕਿਨ ਪਰਤੀਤ ਕੀਤੀ? ਇਹ**

ਵਾਕ ਯਸਾਯਾਹ 53 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਆਇਤ ਤੋਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਅਧਿਆਇ ਜਿਹੜਾ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਖ ਝੱਲਣ ਵਾਲੇ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਯਹੂਦੀ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੇਤੂ ਨਾਇਕ ਵਜੋਂ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯਹੂਦੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਕਿ ਯਸਾਯਾਹ 53 ਮਸੀਹ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਬੂਵਤ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ 8:32-34 ਵੇਖੋ)। ਇਸੇ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਸੀਹ (ਯਿਸੂ) ਦੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ (ਯੂਹੰਨਾ 12:37-41 ਵੇਖੋ)।

ਆਇਤ 16 ਵਿੱਚ "ਮੰਨਿਆ" ਅਤੇ "ਪਰਤੀਤ" ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਥਾਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ (ਯੂਹੰਨਾ 3:36; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 3:18, 19 ਵੇਖੋ)। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅਸੀਂ KJV ਨੂੰ ਵੇਖਾਂਗੇ: "ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ [ਯਸਾਯਾਹ] ਆਖਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਭੂ, ਸਾਡੇ ਸੁਨੇਹੇ ਦੀ ਕਿਸ ਨੇ ਪਰਤੀਤ ਕੀਤੀ?" (ਜ਼ੇਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਇੱਥੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰਨਾਂ ਥਾਂਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਾਹੀਂ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਆਖਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਜਿਉਂਦਾ, ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ। ਲਾਰੀ ਡੀਸਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ: "ਰੋਮੀਆਂ 10 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਮਕਸਦ 'ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਾਹੀਂ ਧਾਰਮਿਕਤਾ' ਦੀ ਤੁਲਨਾ 'ਆਗਿਆਕਾਰੀ' ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰਤਾ (ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕੰਮ) ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ (ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ) ਵਿੱਚਕਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।"²⁹

ਆਇਤ 17. ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਰੋਮੀਆਂ 10:13-15 ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਈ ਗਈ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ: **ਸੇ ਪਰਤੀਤ ਸੁਣਨ ਨਾਲ** [ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ], **ਅਤੇ ਸੁਣਨਾ ਮਸੀਹ ਦੇ ਬਚਨ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।** ਇਹ ਇੱਕ ਸਿੱਧ ਯੋਜਨਾ ਸੀ, ਸੇ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਵਿਗਾੜਿਆ? ਯਹੂਦੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਗਲਤੀ ਕਰ ਬੈਠੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਧਰਤੀ ਉਤਲੀ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਯਿਸੂ ਨੇ ਯਸਾਯਾਹ 6:10 ਬੋਲਿਆ: "ਕਿਉਂ ਜੇ ਇਸ ਪਰਜਾ ਦਾ ਮਨ ਮੋਟਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਓਹ ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ ਉੱਚਾ ਸੁਣਦੇ ਹਨ . . . ਮਤੇ ਓਹ . . . ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ ਸੁਣਨ, ਅਤੇ ਮਨ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਮੁੜ ਆਉਣ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਏਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰਾਂ।" (ਮੱਤੀ 13:15)। ਕੁਝ ਯਹੂਦੀ ਉਸ ਨਿੱਕੇ ਬਾਲਕ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਕੰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਾਥੀ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਾ ਸੁਣ ਸਕੇ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਯਹੂਦੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਐਨਾ ਕੁੱਝ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ। ਕਾਰਣ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਅਨੇਕਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਯਹੂਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਉਣਾ (10:18-21)

¹⁸ਪਰ ਮੈਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ, ਭਲਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸੁਣਿਆ? ਬੇਸ਼ਕ!

ਓਹਨਾਂ ਦਾ ਬੋਲ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆ,

ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਤੀਕੁਰ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ।

¹⁹ਪਰ ਮੈਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ, ਕੀ ਇਸਰਾਏਲ ਵਾਕਫ਼ ਨਾ ਹੋਇਆ? ਪਹਿਲਾਂ ਮੂਸਾ

ਆਖਦਾ ਹੈ,—

ਮੈਂ ਓਹਨਾਂ ਤੋਂ ਜੇ ਕੋਮ ਨਹੀਂ ਹੈ,
ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਣਖੀ ਬਣਾਵਾਂਗਾ,
ਮੈਂ ਮੂਰਖ ਕੋਮ ਤੋਂ
ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਚੜ੍ਹਾਵਾਂਗਾ।

²⁰ਫੇਰ ਯਸਾਯਾਹ ਵੱਡੀ ਦਿਲੇਰੀ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ,—

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਭਾਲਿਆ,
ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਲੱਭ ਪਿਆ,
ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਪੁੱਛਿਆ,
ਮੈਂ ਓਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ।

²¹ਪਰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਵਿਖੇ ਉਹ ਆਖਦਾ ਹੈ ਮੈਂ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰ ਤੇ ਹੁੱਜਤੀ ਪਰਜਾ ਵੱਲ ਦਿਨ ਭਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਪਸਾਰੇ ਹੋਏ ਸਾਂ।

ਆਇਤ 18. ਪੌਲੁਸ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਔਖਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਸੀ ਭਈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕੁਝ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਖੇ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਕਿ ਸਾਇਦ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ: **ਪਰ ਮੈਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ, ਭਲਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸੁਣਿਆ?** ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਆਖਿਆ, **ਬੇਸ਼ਕ!**, ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੰਦ ਬੋਲਿਆ: **ਓਹਨਾਂ ਦਾ ਬੋਲ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਤੀਕੁਰ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ।** ਇਹ ਵਾਕ ਜ਼ਬੂਰ 19:4 ਤੋਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਦਰਭ ਸੂਰਜ, ਚੰਨ ਅਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਗਵਾਹੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜ਼ਬੂਰ 19 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਲ੍ਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਰੇਸ਼ਨੀ ਫੈਲਦੀ ਹੈ।

“ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ” ਅਤੇ “ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਤੀਕੁਰ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੁਆਰਾ ਰੋਮੀਆਂ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਤੱਕ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਰੇਕ ਸੰਭਵ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਪੌਲੁਸ ਹਿਸਪਾਨਿਯਾ (ਸਪੇਨ) ਜਾਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਜਾਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ (15:28), ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ਼, ਜਿੱਥੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੱਕ ਮਸੀਹ ਦਾ ਨਾਮ “ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ” ਸੀ (15:20)। 10:18 ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ **ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।** ਉਸ ਵੇਲੇ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਯਹੂਦੀ ਭੂ-ਮੱਧ ਸਾਗਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵੱਸਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਆਪ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

ਆਇਤ 19. ਪੌਲੁਸ ਜਿਸ ਦੂਜੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਯਹੂਦੀ ਸੁਣ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ **ਸਮਝ** ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ, ਮਨੁੱਖੀ ਤਰਕ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ:

ਪਰ ਮੈਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ, ਕੀ ਇਸਰਾਏਲ ਵਾਕਫ਼ ਨਾ ਹੋਇਆ? ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਲਈ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਸਭ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ: **ਪਹਿਲਾਂ ਮੂਸਾ ਆਖਦਾ ਹੈ, -ਮੈਂ ਓਹਨਾਂ ਤੋਂ ਜੇ ਕੋਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਣਖੀ ਬਣਾਵਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਮੂਰਖ ਕੋਮ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਚੜ੍ਹਾਵਾਂਗਾ।** ਇਹ ਵਾਕ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 32:21 ਤੋਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੂਸਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੀ ਨਾਸ਼ਕਰੀ ਅਤੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਮੂਸਾ ਨਬੂਵਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਵਾਕ ਵਿੱਚ “ਜੇ ਕੋਮ ਨਹੀਂ ਹੈ” ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਉਹੀ ਤੱਥ ਦਿਖਿਆ ਜੇ ਹੋਸ਼ਿਆ 1:10 ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਰੋਮੀਆਂ 10:19 ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਜੇ ਕੋਮ ਨਹੀਂ ਹੈ” ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 9:26 ਵਿੱਚ “ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ ਨਹੀਂ” ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ—ਅਰਥਾਤ ਗੈਰ-ਕੋਮਾਂ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਗੈਰ-ਕੋਮਾਂ “ਨਦਾਨ” ਸਨ (2:19, 20 ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਵੇਖੋ)।

ਅਗਲੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਗੈਰ-ਕੋਮਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ (11:11, 13, 14)। ਇੱਥੇ ਉਹ ਕੇਵਲ ਇਹ ਆਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਗੈਰ-ਕੋਮਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੂਸਾ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। “ਨਦਾਨ” ਸ਼ਬਦ ਪਿੱਛੇ ਕੁਝ ਉਦੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਜੇਕਰ ਗੈਰ-ਕੋਮਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਨਦਾਨ” ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ—ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਉਪਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਅਸੀਸ ਮਿਲੀ ਹੈ—ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ—ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਬਰਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਆਇਤ 20. ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਫਿਰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿੱਚੋਂ ਬੋਲਿਆ: ਫੇਰ ਯਸਾਯਾਹ ਵੱਡੀ ਦਿਲੇਰੀ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ [ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਲਈ ਬੋਲਦਾ ਹੈ], -ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਭਾਲਿਆ, ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਲੱਭ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਪੁੱਛਿਆ, ਮੈਂ ਓਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਵਾਕ ਯਸਾਯਾਹ 65:1 ਤੋਂ ਹੈ। ਮੂਲ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਇਦ ਵਿਦ੍ਰੋਹੀ ਇਸਰਾਏਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਨ; ਪਰ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਵੇਖਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕੋਮਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪੌਲੁਸ 9:30 ਵਿੱਚ ਸਿਖਾਈ ਗਈ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ: ਗੈਰ-ਕੋਮਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ “ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ” ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ “ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੂੰ ਭਾਲਿਆ,” ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹ ਲੈਣ ਦਿੱਤਾ।

ਆਇਤ 21. ਜੇਕਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਮੱਸਿਆ ਕੀ ਸੀ? ਜੇਕਰ ਸਧਾਰਣ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਚੀਠ ਅਤੇ ਵਿਦ੍ਰੋਹੀ ਲੋਕ ਸਨ। ਪੌਲੁਸ ਯਸਾਯਾਹ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਾਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ: **ਪਰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਵਿਖੇ ਉਹ ਆਖਦਾ ਹੈ ਮੈਂ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰ ਤੇ ਹੁੱਜਤੀ ਪਰਜਾ ਵੱਲ ਦਿਨ ਭਰ ਆਪਣੇ**

ਹੱਥ ਪਸਾਰੇ ਹੋਏ ਸਾਂ। ਇਹ ਯਸਾਯਾਹ 65:2 ਤੋਂ ਹੈ (ਪੋਲੁਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਬੋਲੀ ਗਈ ਆਇਤ ਤੋਂ ਠੀਕ ਅਗਲੀ ਆਇਤ)। ਇਸਰਾਏਲ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਇਤਹਾਸ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲੀ ਲਗਾਤਾਰ ਅਤੇ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ ਤੋੜਦੇ ਰਹੇ। ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪੋਲੁਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਣੇ ਰਹੇ। NASB ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਹੁੱਜਤੀ” ਆਖਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਢੀਠਾ।” NLT ਆਖਦਾ ਹੈ, “ਉਹ ਮੇਰੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।”

ਕੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਆਸ ਸੀ? ਯਸਾਯਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਬੋਲੇ ਗਏ ਵਾਕ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਅਸੀਂ ਅਣਦੇਖੀ ਨਾ ਕਰੀਏ: “ਮੈਂ ਦਿਨ ਭਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਪਸਾਰੇ ਹੋਏ ਸਾਂ।” ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧੀਰਜਵਾਨ, ਪ੍ਰੇਮੀ ਪਿਤਾ ਵਾਂਗ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਿਦੇਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਪਸਾਰੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਯਹੂਦੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੋਲ ਮੁੜ ਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੇਮਭਰੀ ਗਲਵਕਤੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲੈਂਦਾ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਉੱਤੇ ਅਧਿਆਇ 11 ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

ਵੱਡਾ ਸੱਦਾ (ਅਧਿਆਇ 10)

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਬਾਰੇ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖਿਆਲ ਆਏ ਹੋਣ, “ਮਸੀਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਅਦਭੁਤ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੀ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ ਥੋੜਾ ਔਖਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਫਿਕਰ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਨਿਰਬਲ ਅਤੇ ਪਾਪੀ ਹਾਂ।” ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਫਿਕਰ ਹੈ—ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ “*ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ* ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ” (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:15; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲਈ ਮਸੀਹ ਦਾ ਜੋ ਅਦਭੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ਉਹ ਮੱਤੀ 11:28-30 ਵਿਚਲੇ ਉਸ ਦੇ “ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੱਦੇ” ਤੋਂ ਪਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਸਾਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਆਖਦਾ ਹੈ,

ਹੇ ਸਾਰੇ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਭਾਰ ਹੇਠ ਦੱਬੇ ਹੋਏ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਓ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਰਾਮ ਦਿਆਂਗਾ। ਮੇਰਾ ਜੂਲਾ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲੈ ਲਵੋ ਅਤੇ ਮੈਥੋਂ ਸਿੱਧੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਕੇਮਲ ਅਤੇ ਮਨ ਦਾ ਗ਼ਰੀਬ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਾਮ ਪਾਓਗੇ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੇਰਾ ਜੂਲਾ ਹੌਲਾ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਭਾਰ ਹਲਕਾ ਹੈ।

ਸੱਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇਜਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚਲੇ ਅਰਥ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰਾ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਲਈ ਸੋਚੋ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਬੰਦ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਸੱਦਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਬੰਦ ਵਿੱਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ “ਆਓ।” ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਆਵੇ। ਅਸੀਂ ਹੀ ਹਾਂ ਜੋ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਾਨੂੰ

ਜਬਰਦਸਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਫਿਰ ਉਹ ਆਖਦਾ ਹੈ, “ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਓ।” ਇੱਥੇ ਹੀ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਖਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਅਰ ਜੇ ਮੈਂ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵਾਂ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੱਲ ਖਿੱਚਾਂਗਾ” (ਯੂਹੰਨਾ 12:32)। ਮਸੀਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦਾ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਖਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਸੱਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ: “ਸਾਰੇ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਭਾਰ ਹੇਠ ਦੱਬੇ ਹੋਏ।” ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਦਾ ਹੈ। ਉਹ “ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਭਾਰ ਹੇਠ ਦੱਬੇ ਹੋਏ” ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ—ਜੇ ਪਾਪ ਅਤੇ ਦੁਖ, ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਫਿਕਰ ਤੇ ਭਾਰ ਹੇਠ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਆਖਦਾ ਹੈ, “ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਓ।”

ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੀ ਵਾਇਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ? “ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਰਾਮ ਦਿਆਂਗਾ।” ਅਜਿਹੇ ਭਾਰ ਹੇਠ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣਾ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੱਬੇ ਹੋਏ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਆਖਦਾ ਹੈ, “ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਰਾਮ ਦਿਆਂਗਾ।” ਯਿਸੂ ਉਸ ਭਾਰ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਪਿੱਠ ਤੋਂ ਲਾਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਚੁੱਕ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਲ ਦਿਆਂ ਦਰਦਾਂ ਅਤੇ ਦੁਖਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹਾਂ, ਮਸੀਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਰਾਮ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਾਪ ਦੇ ਭਾਰ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਰਾਮ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਕੇ ਬਰਫ ਵਾਂਗ ਸਫੈਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਫਿਕਰ ਤੋਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਰਾਮ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਮਧਿਅਸਥੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ। ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਇਸ ਸੱਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਸੀਸਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆਵਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਆਖਦਾ ਹੈ, “ਮੇਰਾ ਜੂਲਾ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲੈ ਲਵੋ।” ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਈਏ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰੋਗੇ” (ਯੂਹੰਨਾ 14:15)।

ਫਿਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖ ਆਖਦਾ ਹੈ: “ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸੀ ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਉਹ ਨੇ ਦੁਖ ਭੋਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਸਿੱਖੀ। ਅਤੇ ਉਹ ਸਿੱਧ ਹੋ ਕੇ ਓਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੇ ਉਹ ਦੇ ਆਗਿਆਕਾਰ ਹਨ ਸਦਾ ਦੀ ਗਤੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ” (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 5:8, 9; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਇਸ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਰਾਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੁਰਦ ਹੋਇਆ ਜਾਵੇ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰੇਮ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਟ ਕਰੀਏ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, “ਅਤੇ ਮੈਥੋਂ ਸਿੱਖੋ।” ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ, ਉਸ ਦੀ ਦੀਨਤਾ (ਕਿ ਉਹ “ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਮਨ ਦਾ ਗ਼ਰੀਬ” ਹੈ), ਉਸ ਦੀ ਭਲਿਆਈ, ਉਸ ਦੀ ਖ਼ੁਦਾਈ ਅਤੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਦੇ *ਇਖ਼ਤਿਆਰ* ਤੋਂ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ, “ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸਾਰਾ *ਇਖ਼ਤਿਆਰ* ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ” (ਮੱਤੀ 28:18; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਜੇਕਰ ਯਿਸੂ ਕੋਲ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਆਉਣ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਖਦਾ ਹੈ, “ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮਸੀਹ ਨੇ ਇਹ ਸਭ ਆਖਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ,” ਉਸ ਨੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਜੁਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਕਦੇ ਲਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅਸੀਸਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਆਪਣੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਜਿਹੜਾ ਨਿਹਚਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਵੇ ਉਹ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਪਰਤੀਤ ਨਾ ਕਰੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ” (ਮਰਕੁਸ 16:16)। ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਦਾ ਜੁਲਾ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲੈ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ, “ਤੂੰ ਮਰਨ ਤੋੜੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹੁ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮੁਕਟ ਦਿਆਂਗਾ” (ਪਰਕਾਸ਼ 2:10)।

ਕੀ ਇਹ ਵਡਮੁੱਲਾ ਹੈ? ਹੁਣ ਜਦ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣੋ: “ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਾਮ ਪਾਓਗੇ।” ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਰਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਅਰਾਮ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਅਜਿਹਾ ਅਰਾਮ ਜਿਹੜਾ ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਅਹਿਸਾਸਾਂ ਜਾਂ ਵਿਅਰਥ ਕਲਪਨਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵਚਨ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਂਹ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਜੋ ਸਾਰੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ” ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹੋ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 4:7) ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ “ਜਿਹੜੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਰਲ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ” (8:28)—ਜੇਕਰ ਕੇਵਲ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੀ *ਆਗਿਆਕਾਰੀ* ਕਰੋ।

“ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮਾਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?” ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਪੁੱਛੋ; “ਕੀ ਪ੍ਰਭੂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗ ਰਿਹਾ?” ਅਸੀਂ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ: “ਕਿਉਂ ਜੇ ਮੇਰਾ ਜੁਲਾ ਹੋਲਾ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਭਾਰ ਹਲਕਾ ਹੈ।” ਜਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਯਿਸੂ ਸਾਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀਆਂ ਜਾਪਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਰਾਂਗੇ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਜੁਲਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ “ਰੂਹਾਨੀ ਬੰਦਗੀ” ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 12:1; KJV)।

ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ, ਉਸ ਦਾ ਜੁਲਾ ਹੋਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਹੁਕਮ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਨਵੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮਸੀਹ ਦਿਆਂ ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਚਲਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਪੁਰਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਹਰੇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਰੋਸ਼ਨ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੁੰਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਿੱਟਾ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਰੋਜਾਨਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਇਸ “ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੱਦੇ” ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ

ਵਿੱਚ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਆਉਣ ਦਿਓ:

ਹੇ ਸਾਰੇ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਭਾਰ ਹੇਠ ਦੱਬੇ ਹੋਏ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਓ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਰਾਮ ਦਿਆਂਗਾ। ਮੇਰਾ ਜੂਲਾ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲੈ ਲਵੋ ਅਤੇ ਮੈਥੋਂ ਸਿੱਖੋ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਮਨ ਦਾ ਗ਼ਰੀਬ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਾਮ ਪਾਓਗੇ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੇਰਾ ਜੂਲਾ ਹੌਲਾ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਭਾਰ ਹਲਕਾ ਹੈ।

ਚੇਤੇ ਰੱਖੋ ਕਿ ਇਹ ਸੱਦਾ ਵੱਡੀਆਂ ਅਸੀਸਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ . . . ਚੇਤੇ ਰੱਖੋ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਤਦ ਤੱਕ ਅਸੀਸਾਂ ਦੀ ਅਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ!

ਗਿਆਨ ਰਹਿਤ ਜੋਸ਼ (10:2)

ਅੱਜ ਕਈ ਲੋਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਵਲ ਧਾਰਮਿਕ ਜੋਸ਼ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: “ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਰਹਿਣਗੇ, ਉਹ ਸਵਰਗ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਣਗੇ।” ਰੋਮੀਆਂ 10:2 ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। “ਗੰਭੀਰਤਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਗਲਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।”³⁰

ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਜੋਸ਼ ਦੀ ਖਤਰਨਾਕ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਰੇਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਜ਼ਬੂਰ 119:105)। ਉਹ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੋਸ਼ੀਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਗਤੀ ਨਾਲ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਦੌੜਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਕਿੱਧਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ, ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਕਾਰ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੋਸ਼ ਇੰਜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਸਟੇਰਿੰਗ ਦਾ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਨੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, “ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ?” ਡ੍ਰਾਈਵਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, “ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਸਫਰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ!”

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬੇਕਾਬੂ ਜੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬੇਕਾਬੂ ਅੱਗ ਕਿੰਨੀ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸਾਂ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਚੁੱਪਚਾਪ ਇੱਕ ਮਾਚਸ ਘਰੋਂ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਇੱਕ ਚਰਾਂਦ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਨੂੰ ਚੇਤੇ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਿੰਨਾ ਚਿੰਤਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸਾਂ ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸਾਨ ਅੱਗ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਾਡੇ ਘਰ ਅਤੇ ਹਰ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸਾੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਨਾ ਕਰ ਦੇਵੇ।

ਯਹੂਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਿੱਚ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੋਸ਼ ਸੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਜੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਵਸਥਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਸਿੱਧ ਯੋਜਨਾ (10:14, 15)

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਕੋਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ—ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਮੀ ਨਾ ਹੋਵੇ— ਪਰ ਫਿਰ ਉਹ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ? ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਆਸ ਲਗਾਈ ਬੈਠੇ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੱਥ ਪਿੱਛੇ ਖਿੱਚ ਲਏ। ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜੇ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤੁਸੀਂ ਬਣਾਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਆਇਆ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਅਕਸਰ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਵਜੋਂ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਯੋਜਨਾ ਕਦੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ, ਤੀਜਾ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਚੌਥਾ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਰੋਮੀਆਂ 10:14, 15 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੋਲ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿੱਧ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਸਕਣ, ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਿੱਧ ਯੋਜਨਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬਚਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮੱਸਿਆ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਹੈ।

ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਸਿੱਧ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਜਤਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਗੁਆਚਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਘੜੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕਲੀਸਿਆ ਵੀ ਵੱਖਰੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮੇਰੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਹ “ਗਰੰਟੀ” ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਵਧੇਰੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਕਲੀਸਿਆ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਧਾ ਆਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਤਰੀਕੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਵੀ ਸਨ; ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਾ ਭੁਲਾਈਏ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਆਖਣ ਅਤੇ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਤੱਕ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਨਾ ਸਿਖਾਈ ਜਾਵੇ, ਤਦ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੁਕਤੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ।

ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕ “ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਸੁਸਮਾਚਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ” ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਮੈਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਾਇਆ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਪੁਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਮੈਂ ਡਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਏ ਕਿ ਉਹ ਕੇਵਲ “ਇੱਕ ਮਸੀਹੀ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ” ਦੇ ਜਰੀਏ ਗ੍ਰੈਟ ਕਮੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਤਦ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨਗੇ ਜਦ ਤੱਕ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਲੈਂਦੇ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਹ ਮਸੀਹ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਸੁਣ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਅਸੀਂ

ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੀਏ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੀ ਸੁਨੇਹਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਈਏ।

ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ “ਅਗਾਂਹ ਵਧਣ ਦੇ ਹੁਕਮ” ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ (ਮੱਤੀ 28:18-20; ਮਰਕੁਸ 16:15, 16)। ਰੋਮੀਆਂ 10:14, 15 ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਹੱਸਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਡੇਲ ਹਾਰਟਮਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ “ਕਲੀਸਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਕੰਮ ਸਵਰਗ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ।”³¹ ਕੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ?

ਸੁੰਦਰ ਚਰਨ (10:15)

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਛੋਟਾ ਸਾਂ, 10:15 ਵਿਚਲੇ ਪੈਲੂਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉਲਝਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਪਹਿਲਾ, ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚਰਨ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਆਕਰਸ਼ਣ ਵਾਲੇ ਅੰਗ ਹਨ। ਦੂਜਾ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਸਾਂ, ਦੇ ਪੈਰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਡੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁੰਦਰ ਚਰਨ ਨਹੀਂ ਆਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਹਰਕਾਰੇ ਦੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਆ: ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹੜਾ ਸੁਨੇਹਾ ਲੈ ਕੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਹਰਕਾਰਾ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਲਿਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੈਂਡਲਾਂ ਵਾਲੇ ਪੈਰ ਬਹੁਤ ਗੰਦੇ, ਪਾਟੀਆਂ ਅੱਡੀਆਂ ਵਾਲੇ, ਅਤੇ ਬਦਬੂਦਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ—ਪਰ ਉਹ ਪੈਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰੋਤਿਆਂ ਕੋਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਹ ਪੈਰ “ਸੁੰਦਰ” ਸਨ। JB ਯਸਾਯਾਹ ਦੇ ਇਸ ਵਾਕ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਦੀ ਹੈ: “ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਣ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।”

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ ਬਿਓਲੋਜਿਕਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਸੰਪਾ . ਗੋਰਹਾਰਡ ਕਿਟਲ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ ਜੈਕੀ ਡਬਲਿਊ ਬ੍ਰੇਮਾਇਲੀ) ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ .ਈਅਰਡਮੰਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1967), 4:496 ਵਿੱਚ ਐਚ. ਸਟ੍ਰਾਬਮਨ, “μῦρτος.” ² ਦ ਅਨਾਲਿਟਿਕਲ ਗ੍ਰੀਕ ਲੈਕਸਿਕਨ (ਲੰਡਨ: ਸੈਮੂਅਲ ਬੈਗਸਟਰ ਐਂਡ ਸੰਜ, 1971), 181. ³ ਡਬਲਿਊ. ਈ. ਵਾਈਨ, ਮੋਰਿਲ ਐਫ. ਅੰਗਰ ਅਤੇ ਵਿਲੀਅਮ ਵਾਈਟ, ਜੂਨੀਅਰ, ਵਾਈਨਜ਼ ਕੰਪਲੀਟ ਐਕਸਪੋਜਿਟਰੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਓਲਡ ਐਂਡ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਵਰਡਸ) ਨੈਸ਼ਵਿਲ: ਥੋਮਸ ਨੈਲਸਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 1985), 348. ⁴ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਫ੍ਰੈਂਕ ਸਿਨਾਤ੍ਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਗੀਤ ਵਿਚੋਂ ਹਨ) ਪੌਲ ਆਂਕਾ, “ਮਾਈ ਵੇ” [1968]। ⁵ ਐਫ. ਐਫ. ਬ੍ਰੂਸ, ਦ ਲੈਟਰ ਐਂਡ ਪੌਲ ਟੂ ਦ ਰੋਮਨਜ਼, ਦੂਜਾ ਸੰਸਕਰਨ, ਦ ਟਿੰਡਲ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟੀਜ਼ ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਅਰਡਮੰਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1985), 190. ⁶ ਵਾਈਨ, 75. ⁷ ਲਿਓਨ ਮੋਰਿਸ, ਦ ਇਪਿਸਲ ਟੂ ਦ ਰੋਮਨਜ਼ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਅਰਡਮੰਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1988), 383. ⁸ ਇਸ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ—ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਵਜੋਂ ਆਪਣਿਆਂ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ—ਪਰ ਪੌਲੂਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਿਯਮ ਸੀ। ⁹ ਜੇ. ਏ. ਥੋਮਪਸਨ, ਡਿਯੂਟੇਰੋਨੋਮੀ, ਦ ਟਿਨਡਲ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟੀਜ਼ (ਡਾਉਨਰਜ਼ ਗ੍ਰੂਵ, ਇਲਿਨੋਏ: ਇੰਟਰ-ਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈਸ, 1974), 286. ¹⁰ ਜੋਨ ਆਰ. ਡਬਲਿਊ. ਸਟੈਟ, ਦ ਮੈਸੇਜ ਆਫ ਰੋਮਨਜ਼: ਗ੍ਰੈਂਡ ਗੁਡ ਨਿਊਜ਼ ਫਾਰ ਦ ਵਰਲਡ, ਦ ਬਾਈਬਲ ਸਪੀਕਸ ਟੂਡੇ (ਡਾਉਨਰਜ਼ ਗ੍ਰੂਵ, ਇਲਿਨੋਏ: ਇੰਟਰ-ਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈਸ, 1994), 283.

¹¹ ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ (ਉੱਪਰੋਂ ਨਹੀਂ ਪਰ) “ਦਿਲੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ’ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ 6:17, 18 ਵਿੱਚ)।¹²ਸੀ. ਈ. ਬੀ. ਕ੍ਰਾਨਫੀਲਡ, *ਰੋਮਨਜ਼: ਏ ਸੋਰਟਰ ਕਮੈਂਟੀ* (ਗ੍ਰੈਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਅਰਡਮੰਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1985), 258. ¹³NASB ਰਸੂਲਾਂ 8:37 ਨੂੰ ਬ੍ਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਝਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਰੰਭਕ ਹਸਤਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਅਨੁਵਾਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ NIV ਅਤੇ NRSV ਇਸ ਆਇਤ ਨੂੰ ਫੁਟਨੋਟ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ¹⁴ਕਈ ਟੀਕਾਕਾਰ ਜਦੋਂ ਰੋਮੀਆਂ 10:9, 10 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਕਰਾਰ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ¹⁵ਆਰ. ਸੀ. ਬੈੱਲ, *ਸਟਡੀਜ਼ ਇਨ ਰੋਮਨਜ਼* (ਐਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਸ: ਫਰਮ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1957), 122 ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ¹⁶ਵਾਲਟਰ ਬਾਵਰ, *ਏ ਗ੍ਰੀਕ-ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸਿਕਨ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਐਂਡ ਅਦਰ ਅਰਲੀ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਲਿਟਰੇਚਰ*, ਤੀਜਾ ਸੰਸਕਰਨ, ਸੋਧਿਆ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ, ਫ੍ਰੈਡਰਿਕ ਡਬਲਿਯੂ. ਡੈਂਕਰ (ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਯੂਨਿਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਪ੍ਰੈਸ, 2000), 290. ¹⁷ਬ੍ਰੂਸ, 193. ¹⁸ਮੋਰਿਸ, 388. ¹⁹ਜਿਮ ਮੈਕਗੀਗਨ, *ਦ ਬੁਕ ਆਫ ਰੋਮਨਜ਼*, ਲੁਕਿੰਗ ਇਨਟੂ ਦ ਬਾਈਬਲ ਸੀਰੀਜ਼ (ਲੰਬੋਕ, ਟੈਕਸਸ: ਮੋਟੈਕਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1982), 311. ²⁰ਡਗਲਸ ਜੇ. ਮੂ, *ਰੋਮਨਜ਼*, ਦ ਐਨ ਆਈ ਵੀ ਐਪਲਿਕੇਸ਼ਨ ਕਮੈਂਟੀ (ਗ੍ਰੈਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਜੈਡਰਵਨ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 2000), 333.

²¹ਵਾਈਨ, 560. ²²ਉਪਰੋਕਤ, 481. ²³KJV ਵਿੱਚ "ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਵਚਨ" ਹੈ। ਅਰੰਭਕ ਹਸਤਲੇਖਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ "ਮਸੀਹ ਦੇ ਵਚਨ" ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਤਵੱਜੋ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ²⁴ਜੇਮਸ ਡੀ. ਜੀ. ਡੰਨ, *ਰੋਮਨਜ਼ 9—16*, ਵਰਡ ਬਿਬਲਿਕਲ ਕਮੈਂਟੀ, ਜਿਲਦ 38 B (ਡਾਲਸ :ਵਰਡ ਬੁਕਸ, 1986), 623. ²⁵ਮੈਕਗਿਉਗਨ, 312. ²⁶ਵਾਈਨ, 438. ²⁷ਬਾਕੀ ਅਨੁਵਾਦ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਇਕੱਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਵਾਦ) ਆਪਣਾ ਭਰਪੂਰ ਜਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ *ਹੁਪਾਕੁਓ* ਵਿੱਚੋਂ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਨੂੰ ਵੀ ਹਟਾ ਦੇਣ—ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਉੱਥੇ ਹੈ। ²⁸2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 1:8 ਵਿੱਚ, NASB ਉਸੇ ਮੁਢਲੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ "ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।" ²⁹ਲਾਰੀ ਡੀਸਨ, "ਦ ਰਾਈਚੇਸਨੈੱਸ ਆਫ ਗੇਡ": ਐਨ ਇਨ-ਡੈਪਥ ਸਟਡੀ ਆਫ ਰੋਮਨਜ਼, ਸੋਧਿਆ ਸੰਸਕਰਨ (ਕਲਿਫਟਨ ਪਾਰਕ, ਨਿਊ ਯੋਰਕ: ਲਾਈਫ ਕਮਿਊਨਿਕੇਸ਼ਨਜ਼, 1989), 260. ³⁰ਸਟੈਟ, 280.

³¹ਡੇਲ ਹਾਰਟਮਨ ਵੱਲੋਂ ਈਸਟਸਾਈਡ ਚਰਚ ਆਫ ਕ੍ਰਾਈਸਟ, ਮਿਡਵੈਸਟ ਸਿਟੀ, ਓਕਲਾਹੋਮਾ, ਵਿਖੇ 16 ਨਵੰਬਰ 2003 ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।